

Polska, jako lider w efektywnym wykorzystaniu funduszy unijnych, promuje zdecentralizowany model wydatkowania środków europejskich przez samorządy, który przynosi pozytywne efekty gospodarcze i polityczne. Wiceminister funduszy i polityki regionalnej Jan Szyszko zaznacza, że choć polityka spójności Unii Europejskiej wymaga okresowych zmian, to nie powinny one prowadzić do rewolucji. Polska zamierza walczyć o jak największą pulę środków z budżetu UE w nadchodzącej perspektywie finansowej i zachować obecny, zdecentralizowany model wydatkowania.

Polska od dwóch dekad jest wzorem w inwestowaniu środków europejskich, osiągając jeden z najwyższych wzrostów gospodarczych w Europie oraz systematycznie zmniejszając różnice rozwojowe pomiędzy regionami. Wykorzystanie funduszy unijnych przyczyniło się do imponującego wzrostu eksportu (o sześciokrotność, a rolnego nawet dziesięciokrotnie) oraz zrealizowania ponad 300 tysięcy projektów przez polskie gminy. Od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku, kraj pozyskał blisko 250 mld euro, z czego 165 mld euro pochodziło z funduszy polityki spójności.

Jan Szyszko podkreśla, że ewolucja polityki spójności odbywa się co siedem lat, co wymaga adaptacji do aktualnych wyzwań, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa gospodarczego. Jednocześnie Polska, jako największy beneficjent netto środków unijnych, stoi przed wyzwaniem, aby w nowych negocjacjach utrzymać jak najkorzystniejsze warunki. Rosnące zamożność kraju może bowiem ograniczyć dostępność funduszy spójności, które w większym stopniu są przyznawane biedniejszym krajom. „Zrobimy wszystko, aby środki były jak największe” – zapowiada Szyszko.

Polska zdecydowanie opowiada się za utrzymaniem decyzyjności samorządów w zakresie inwestowania funduszy unijnych. Nowa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, podpisana przez prezydenta Andrzeja Dudę, zwiększy możliwości finansowania wkładu własnego przez samorządy, które realizują projekty przy wsparciu krajowego planu odbudowy (KPO) oraz funduszy unijnych. Zgodnie z analizami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, samorządy stanowią głównego beneficjenta funduszy UE, otrzymując aż jedną trzecią środków. Zdecentralizowany model zarządzania funduszami ma kluczowe znaczenie dla budowania poparcia dla Unii Europejskiej na poziomie lokalnym.

Szyszko odniósł się do pogłosek o rzekomej centralizacji funduszy europejskich, przypisując je jednostkowym opiniom, od których Komisja Europejska się odcięła. Wiceminister wyraził przekonanie, że sukces Polski wynika z modelu zdecentralizowanego, który umożliwia podejmowanie decyzji na poziomie lokalnym, co czyni go bardziej efektywnym. Polska, która postrzega centralizację jako nieskuteczne narzędzie, chętnie podzieli się swoimi doświadczeniami z partnerami z Unii, zamiast „wymyślać koło na nowo”.

Negocjacje nad budżetem Unii Europejskiej na lata 2028–2034 przypadną na polską prezydencję, przypadającą na pierwsze półrocze 2025 roku. Ważną rolę w tych działaniach odegra komisarz ds. budżetu, którym ma zostać Piotr Serafin. Polska planuje przedstawić ambitne propozycje dotyczące polityki spójności i przyszłych funduszy unijnych podczas organizowanej w Krakowie konferencji „Europejski Model Rozwoju” zaplanowanej na styczeń 2025 roku.

Obecna perspektywa finansowa na lata 2021–2027 została wdrożona z opóźnieniem, ale w ostatnich kwartałach Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej odnotowało znaczący postęp. Z danych za październik wynika, że podpisano już umowy na realizację ponad 8,4 tys. inwestycji o wartości kwalifikowanej 104,7 mld zł, z czego 82,6 mld zł pochodzi z dofinansowania unijnego. W ramach programów krajowych i regionalnych ogłoszono przeszło 2 tys. naborów, a złożono ponad 40,5 tys.

Polska promuje zdecentralizowany model wydatkowania funduszy UE w samorządach

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: czwartek, 31, październik 2024 13:10

Katarzyna Sekuła

Odśrody: 695

wniosków. W szczególności w programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego zakontraktowano połowę dostępnych środków z budżetu wynoszącego 20,9 mld zł. W programie Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki ogłoszono prawie 70 naborów na łączną kwotę ponad 27 mld zł.

Polska bliska jest pełnego rozliczenia perspektywy finansowej 2014–2020, w ramach której zakontraktowano już 99,3 proc. środków. Nadal realizowanych jest ponad 102 tys. inwestycji o wartości blisko 596 mld zł z dofinansowaniem unijnym.

Źródło: IP Newseria